

СОВЕТ МУРАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
МӨРӘЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2021 елның 10 нче ноябрө

Мөрәле авылы

№ 12

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлendәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы «Мөрәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге карар итте:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне күшымтада каралганча расларга.

2. Әлеге карар, әлеге каарарның 1 пунктында күрсәтелгән нигезләмәнең 4 бүлеге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел.

3. Әлеге каарарның 1 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартаыннан үз көченә керә.

Жирлек башлыгы

Р.Р.Зиннәтуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль
районы
Мөрәле авыл жирлеге
Советының 10.11.2021
елның 12 нче номерлы
каравы белән расланган

**Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Мөрәле авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Мөрәле авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Мөрәле авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләренең (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәлеше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Мөрәле авыл жирлегенең Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле Башкарма комитетның вазыйфаи затлары - жирлек башлыгы, шулай ук башкарма комитет секретаре (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31

июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чараптар, контроль чараптар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашыруга бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:
  - халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәтү;
  - торак булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;
  - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлеге буенча;
  - Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;
  - биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүләрне тәэммин итү, жәяүлеләренең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлыгын тәэммин итү, инвалидларны һәм халыкның башка азмобилье төркемнәрен кертеп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;
  - төзекләндерүнең кагыйдәләре чикләнгән транспорт чараптарын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чараптары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә төzelеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә яшеренү урыны булмау сәбәпле);
- 3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен боздан һәм боз сөнгеләреннән арындыру чараптарын үткәрүне дә кертеп, кардан чистарту;
- 4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, локальләшү, аларның учакларын юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисәргә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм қуакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисәргә рөхсәт билеты, күчереп утыртуга рөхсәт) очракларны төзекләндерү қагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш;

8) каты коммуналь калдыкларны саклау буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннар көтү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү қагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүнең ярамавы турындагы таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы құрсәтмәләрнең үтәлешен контролъдә тота.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайлланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнен состав өлеше буларак кулланыла торған мәгълүмати щитлар һәм құрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә аларда төзекләндерү эшчәнлеге алып барыла торған төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайлланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белэн саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндөрү өлкәсендө, шул исәптән профилактик чараптар үткәрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чараптар тикшереп торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга китерергә һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, мәжбүри таләпләрне контролльдә тотыла торган затларга житкерү, аларны үтәү ысууллары максатларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндөрү өлкәсендө контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрү контролль чараларын үткәрүгә карата өстенлекле юнәлеш булыш тора.

2.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараптар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар уздырганда контролль объектлары закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу яки мондый зыян (зарар) китерелгәнлеке ачыкланган очракта төзекләндөрү өлкәсендө контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат кичекмәстән контролль чаралар үткәрү турында карап кабул итү өчен жирлек башлыгына бу хакта мәгълүмат жибәрә.

2.5. Төзекләндөрү өлкәсендө Башкарма комитет контролль башкарганда түбәндәгә профилактик чараптар төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультацияләү.

2.6. Мәгълүмат бирү Кайбыч муниципаль районы Мөрәле авыл жирлегенең «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәгә рәсми сайтында (алга таба жирлекнең рәсми сайты) контролль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү жирлек рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, контролльдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булса) һәм башка рәвешләрдә урнаштырылып гамәлгә ашырылырга тиеш.

Башкарма комитет жирлекнең рәсми сайтында контролль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләрне урнаштырылып гамәлгә ашырылырга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук халыкка контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

2.6. Контрольләнүче затларны консультацияләү тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видеоконференц-элемтә аша, шәхсән кабул иткәндә йә профилактик чарапар, контроль чарапар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү жирлек башлыгы һәм (яисә) контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат контроль эшчәнлеккә багышланган максус бүлектә жирлекнәң рәсми сайтында урнаштырыла.

Консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чарапар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындагы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.7. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма запрос кергән;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карапларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтиҗәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка тикшерелә торган затлар һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан да күбрәк бертәрлерәк мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультацияләү башкарма комитетының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус булектә урнаштыру, жирлек башлыгы яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган язма аңлату юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет тарафыннан әлеге чаралар қысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләрнең) урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү аша);

2) рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләр жыю һәм анализлау юлы белән, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындағы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган белешмәләрне, шулай ук фото-төшерү функциясе булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны күзәтү, кино, видеоязмалар төшерү);

6) урында тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнен 3.1 пунктындағы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәру өчен нигез булып түбәндәгеләр тора:

1) Башкарма комитетта гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматта зыян (зыян) китерү куркынычы турында яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында, шулай ук контроль чаралар үткәру нәтижәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чараларны да кертеп, контроль чаралар үткәру нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткәрелә торган;

2) Россия Федерациисе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациисе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәру турында күрсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккан – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтиҗә ясау мөмкин булмаган очракларда.

3.5. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чарасы үткәру турындагы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Башкарма комитет каары кабул ителгән очракта, зыян (зара) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зара) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контролне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның тиешле күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру өчен жирлек башлыгының бирeme, башкарма комитетның эш планнарындагы бирeme, шул исәптән «Россия Федерациисендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациисендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контролъдә тотуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контролне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр

булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгэн органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Күрсәтелгэн документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) соратып алына торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда соратып алына торган һәм алына торган мәгълүмат исемлеге, шулай ук «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 06 мартандагы 338 номерлы карагы белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контрольлек (яисә) белешмәләре булган башка органнардан контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны һәм (яисә) белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кысаларында бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10. Контрольләнүче затлар булган индивидуаль эшмәкәр, гражданин, Башкарма комитетка контроль чарасын үткәргәндә катнашу мөмкинлеге булмауга сәбәп иткән хәл килеп чыкса, аның турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру индивидуаль эшкуар, гражданинның әлеге мөрәҗәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәгә шартларны үтәү дә керә:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, шул ук вакытта контрольдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән булуы шарт;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта китерту билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы h.b.) өчен житди сәбәпләр бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты

оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Барлық очракларда да контроль эшләр башкаруга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан тикшерү чарапарын үткәрү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткәрү һәм әлеге максатлар өчен кулланылган техник чарапар турындагы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төzelә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль эш нәтижәләре буенча төzelә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контролльдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану өчен мәгълүмат жибәру керә.

3.14. Контрольле зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төzelә. Мондай чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондай чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты Контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чарапар турында мәгълүмат Контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм караплар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр

(функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольләнүче зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындағы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклеге турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контрольдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлеге (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узу тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан документларны көгөз чыганакта җибәрергә хокуклы.

Контрольдә торучы затка контролъне, гамәлләрне һәм кабул итөлө торган каарларны гамәлгә ашыруға вәкаләтле вазыйфай затлар турында хәбәр итү, документлар һәм белешмәләр җибәрү, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә соратып алына торган заттан соратып алына торган затка мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта, шул исәптән көгөз чыганакта гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруға вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргендә контролълек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат) тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, түбәндәгеләргә бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контролъләнүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар үткәру турында курсәтмә бирергә;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданнарны, оешмаларны закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысууллары турында мәгълүмат житкөрү буенча, контроль чараны үткәргендә гражданнаң, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян

(зыян) китерэ торган зыян яки мондый зыян (зараар) китерелгэн очракта, аны булдырмау ысуллары булу турында кичекмәстән мәгълүмат житкерергә;

3) контроль чарасы барышында жинаятын яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматның үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне тикшереп тору, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисетү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булғаннарны булдырмау, күрсәтмәне үтәмәгәндә билгеләнгән срокларда, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәләрне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэммин итү чараларын күрергә;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зараар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәру турындагы мәсьәләне карарга.

3.19. Контрольлек итүче вазыйфаи затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткәру барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контролльдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актың күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәм нәтиҗәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзеклэндерү өлкәсендэ муниципаль контроль
турында нигезләмәгэ
1 нче кушымта

Муниципаль төзеклэндерү өлкәсендэ

мәжбүри таләпләрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары булып түбәндәгеләр тора:

1. Жирлекнең төзекләндерү қагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында, законнарда һәм Россия Федерациясе субъектларының инвалилдар өчен үтемлелекне тәэмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив хокукый актларында билгеләнгән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалилдар өчен үтемлелеген тәэмин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.
3. Дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, шәхси эшмәкәрләрдән, гражданнардан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында хәбәр итә ала торган мәгълүматлар килүе.
4. Контроль чара нәтиҗәләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең билгеләнгән сротта үтәлеше турында мәгълүмат булмау.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә

**Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ**
hәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре hәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Төп күрсәткечләр	Максатчан курсәткечләр (%)
Мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган саныннан юкка чыгарылган очраклары өлеше	70-80
Контроль органнарын hәм (яисә) аның вазыйфай затларының контроль чаралар үткәргендә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата алынган шикаятыләрнең гомуми саныннан контроль чаралар уздырганда нигезләнгән шикаятыләр өлеше	0
Нәтижәләр буенча кабул ителгән каарлар суд тарафыннан юкка чыгарылган контроль чаралар, каарларның гомуми саныннан өлеше	0

2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өлкәсендә индикатив күрсәткечләре:

- 1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданнар hәм оешмалардан килгән мөрәҗәгатьләр саны (3);
- 2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);
- 3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнары тарафыннан кабул ителгән каарлар саны (3);
- 4) муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган сан (3);
- 5) мәжбүри таләпләрне бозуларның бетерелгән саны (3);
- 6) контроль чарасы актына карата кергән каршылыклар саны (0);
- 7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны (3).